

**UCHWAŁA NR XXII/198/2016
RADY MIEJSKIEJ W GOGOLINIE**

z dnia 14 lipca 2016 r.

w sprawie wyrażenia opinii do projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kamień Śląski”

Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651; zm.: Dz. U. z 2014 r. poz. 926, z 2015 r. poz. 1045 oraz z 2016 r. poz. 422, M. P. z 2015 r. poz. 1064) Rada Miejska w Gogolinie uchwala, co następuje:

§ 1. Opiniuje się pozytywnie projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kamień Śląski”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Gogolina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Gogolinie

Piotr Czok

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W OPOLU

z dnia r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kamień Śląski”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2015 r., poz. 1651, poz. 1936 i poz. 1045 oraz z 2016 r. poz. 422) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na dwadzieścia lat plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Kamień Śląski”, położonego na terenie gminy Gogolin, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2.1. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu lasu mieszanego ze stanowiskiem jarzęba brekinii *Sorbus torminalis*.

2. Wskazuje się na następujące przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1.:

- 1) niezadawalająca kondycja populacji jarzębu brekinii *Sorbus torminalis* w rezerwacie
- 2) położenie rezerwatu w granicach obszaru eksploatacji wapienia

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących zagrożeń wewnętrznych oraz ich skutków zawiera załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5.1 Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju i zakresu tych działań określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Lokalizację działań ochronnych określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 6. Wykonanie zarządzenia powierza się Regionalnemu Konserwatorowi Przyrody w Opolu.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

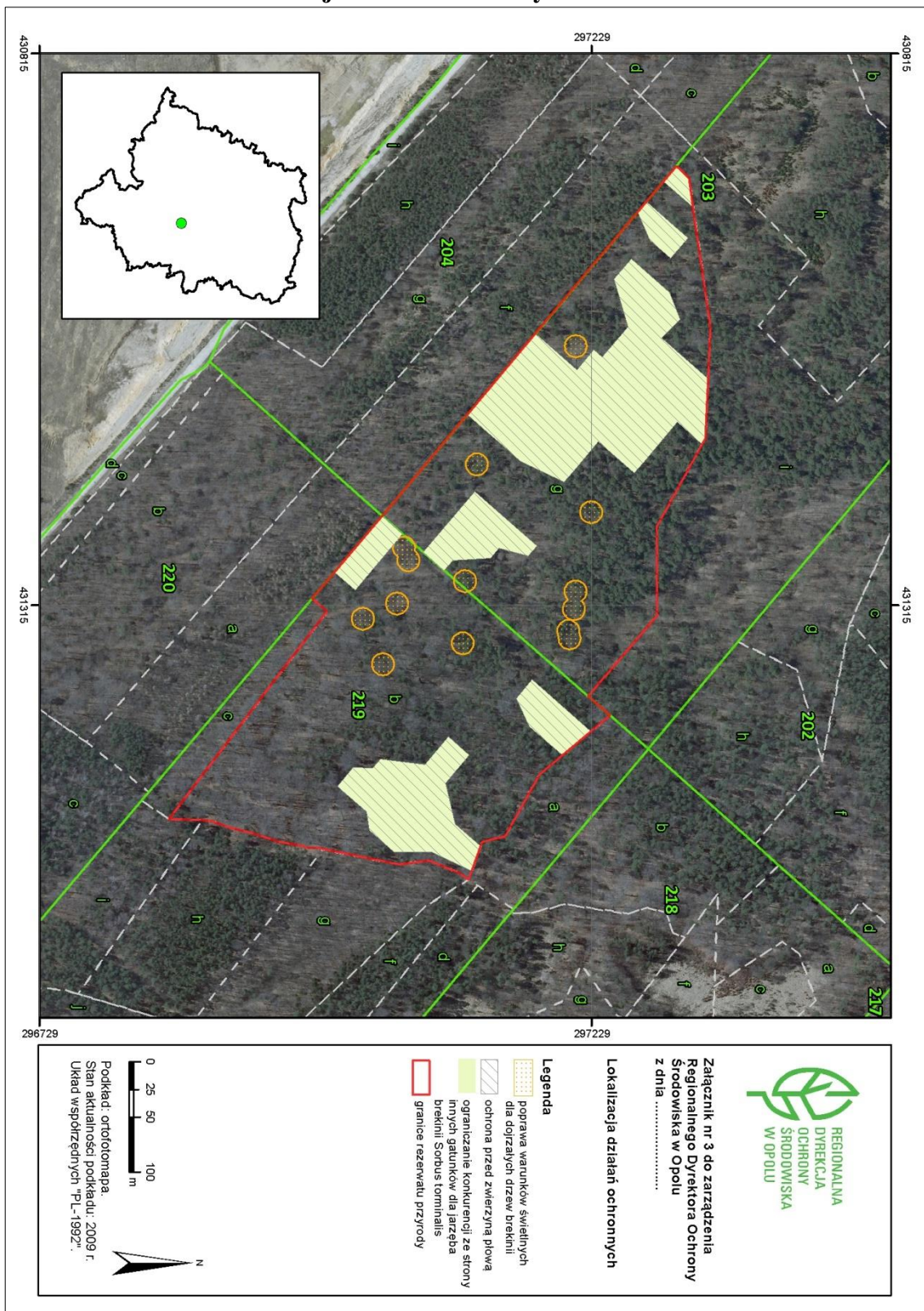
Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących zagrożeń wewnętrznych w rezerwacie oraz ich skutków.

Lp.	Nazwa zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczania
Istniejące zagrożenia wewnętrzne		
1	Konkurencja międzygatunkowa w warstwie drzew, podrostu i nalotu	Wykonanie cięć prześwietlających i ograniczających konkurencję międzygatunkową w warstwie drzew, podrostu i nalotu w miejscach najliczniejszego występowania brekinii
2	Nadmierne zwarcie warstwy koron drzew	Wykonanie cięć odsłaniających w górnej warstwie drzew w bezpośrednim sąsiedztwie dorosłych okazów brekinii
3	Zgryzanie przez zwierzynę płową	Zabezpieczenie najbardziej wartościowych młodych roślin (podrostów) przed zgryzaniem przez zwierzynę

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju i zakresu tych działań.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
1	Ograniczanie konkurencji ze strony innych gatunków dla jarzęba brekinii <i>Sorbus torminalis</i>	Wycinka drzew, krzewów i podrostów gatunków, które ocieniają nalot i podrost jarzębu brekinii <i>Sorbus torminalis</i> na wytypowanych obszarach o powierzchniach ok 2,5 ha w oddz. 203 g i 1,14 ha w oddz. 219 b. W zależności od potrzeb zabieg powtarzać w tych samych miejscach lub wyznaczać kolejne miejsca
2	Poprawa warunków świetlnych dla dojrzałych drzew brekinii	Wycinka drzew ocieniających i konkurujących z dojrzałymi drzewami jarzęba brekinii. Powtarzanie zabiegu w razie konieczności
3	Ochrona przed zwierzyną płową	Zabezpieczanie przed zgryzaniem najbardziej wartościowych fragmentów nalotów przy pomocy grodzenia siatką oraz podrostów przy pomocy osłon indywidualnych.

Lokalizacja działań ochronnych w rezerwacie

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651, z późn. zm.) zwanej dalej ustawą, dla rezerwatu przyrody sporządza się i realizuje plan ochrony. Plan ten ustanawia, na okres 20 lat, regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze zarządzenia, w terminie 5 lat od dnia uznania obszaru za rezerwat przyrody (art. 18. ust. 2, art. 19 ust. 1 pkt 2, art. 20 ust.1 ustawy). Plan ochrony dla rezerwatu przyrody zawiera:

1. cele ochrony przyrody oraz wskazanie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań ich realizacji;
2. identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków;
3. wskazanie obszarów ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej;
4. określenie działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań;
5. wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz określenie sposobów ich udostępnienia;
6. wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza;
7. ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłączonej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych (art. 20 ust. 3 ustawy).

Ponadto w planie ochrony rezerwatu można wyznaczyć obszary i miejsca, w granicach których nie obowiązują zakazy w zakresie polowania (art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy), połowu ryb i innych organizmów wodnych (art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy) oraz wprowadzania psów (art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy), a także prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej (art. 15 ust. 1 pkt 11).

Tryb sporządzania projektu planu ochrony dla rezerwatu i zakres prac na potrzeby sporządzenia tego projektu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794), zwanego dalej rozporządzeniem.

Sporządzający projekt planu, zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o cenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

Nadto zasady udziału niektórych grup społecznych w tworzeniu planu normuje ww. rozporządzenie. Zgodnie z § 3 rozporządzenia informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu sporządzający projekt planu ogłasza w prasie lokalnej, umieszcza na tablicy ogłoszeń w siedzibie sporządzającego projekt planu i na jego stronie internetowej oraz przesyła do właściwych miejscowo organów samorządu terytorialnego, jednostek zarządzających lasami Skarbu Państwa, podmiotów wykonujących prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa i organów administracji morskiej oraz organizacji pozarządowych zainteresowanych ochroną przyrody, których obszary działania obejmują obszar objęty projektem planu. Ponadto sporządzający projekt planu zapewnia zainteresowanym osobom i podmiotom możliwość zapoznawania się z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektu planu i z projektem planu oraz możliwość zgłaszania do nich wniosków i uwag, a informację o sposobie

zapewnienia tej możliwości oraz o sposobie, w jaki nastąpi ustosunkowanie się do zgłoszonych wniosków i uwag, sporządzający projekt planu zamieszcza w informacji, o której mowa w § 3 rozporządzenia (§ 6 rozporządzenia).

Projekty planów ochrony tworzonych dla form ochrony przyrody zamieszcza się także w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o cenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu ochrony wymaga zaopiniowania przez właściwe miejscowo rady gmin (art. 19 ust. 2 ustawy) i regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy); wymaga także uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dz. U. z 2015, poz. 525, z późn. zm.).

Rezerwat przyrody „Kamień Śląski” został utworzony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11 lutego 1958 r. (M.P. z 1958 r., Nr 20, poz. 120) w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Obecnie obowiązującym aktem prawnym w stosunku do tego obszaru chronionego jest rozporządzenie nr 0151/P/8/08 Wojewody Opolskiego z dnia 4 marca 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 23, poz. 728). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu lasu mieszanego ze stanowiskiem jarzęba brekinii *Sorbus torminalis*. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu. Aktualna powierzchnia obszaru objętego ochroną wynosi 13,60 ha. Rezerwat nie pokrywa się z obszarem Natura 2000 zatem niniejszy plan ochrony nie uwzględnia zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ustawy, albo zakresu planu ochrony dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 29 ustawy (art. 20 ust. 5 ustawy).

Wskazując przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji ww. celu ochrony zwrócono uwagę na niezadawalający stan zachowania populacji jarzęba brekinii oraz położenie rezerwatu na terenie objętym eksploatacją wapienia.

Zidentyfikowane zagrożenia mają charakter zagrożeń istniejących, wewnętrznych i obejmują głównie konkurencję międzygatunkową w warstwie drzew, podrostu i nalotu. W dolnej warstwie drzewostanu, w warstwach podrostu i nalotu, głównym czynnikiem ograniczającym brekinie jest zacienienie dna lasu przez silnie zwarte korony drzew w górnym piętrze, złożone głównie z buka, dębu, graba i sosny. Wielokrotnie obserwowano w rezerwacie miejsca, gdzie liczny nalot i podrost nie rozwijał się pod zwarta pokrywą koron drzew, a w miejscach prześwietlonych odnajdywano dobrze rozwinięte podrosty i naloty brekinii. Oprócz ograniczonego dostępu do światła zagrożeniem dla młodego pokolenia brekinii jest konkurencja międzygatunkowa pomiędzy brekinia a odnowieniami buka i graba. Te dwa ostatnie gatunki wykazują bardzo dużą siłę żywotną, są w rezerwacie gatunkami wręcz ekspansywnymi i zdecydowanie wygrywają konkurencję z jarzębem brekinia. Widać to szczególnie w południowo-wschodniej części rezerwatu, gdzie podrost i nalot buka zdominował dolne warstwy drzewostanu.

Kolejnym zagrożeniem jest nadmierne zwarcie koron drzew – w trakcie prac zinwentaryzowano 20 okazów brekinii o wysokości ponad 10 m. Dla tych drzew największym zagrożeniem jest konkurencja międzygatunkowa o przestrzeń życiową i światło z drzewami rosnącymi w bezpośrednim sąsiedztwie. Korony buków, grabów i innych gatunków stykają się z koronami brekinii powodując ich uszkodzenia i ograniczają rozwój, doprowadzają do osłabienia i w konsekwencji do eliminacji drzewa.

W wielu miejscach zaobserwowano również zgryzanie pędów brekinii przez zwierzynę, co zidentyfikowano jako kolejne zagrożenie.

W rezerwacie nie zidentyfikowano zagrożeń potencjalnych ani zewnętrznych.

Analizując powyższe zagrożenia stwierdzono, że cel ochrony rezerwatu którym jest zachowanie fragmentu lasu mieszanego ze stanowiskiem jarzęba brekinii *Sorbus torminalis* będzie możliwy przez działania, które mają za zadanie wzmocnić populację brekinii w każdej fazie jej wzrostu – od siewki do dojrzałych, dorosłych okazów. Będzie to możliwe do osiągnięcia poprzez realizację wskazanych w zarządzeniu działań ochronnych: zapewnienie odpowiednich warunków środowiskowych (zwłaszcza świetlnych) w dolnych warstwach drzewostanu, determinujących

wzrost i rozwój młodego pokolenia, tworzenie luk w drzewostanie rezerwatu wokół najzdrowszych i najlepiej owocujących osobników oraz zabezpieczenie najbardziej wartościowych młodych jarzębów przed zgryzaniem przez zwierzynę – zarówno w formie indywidualnych osłonek jak i ogrodzenia większych gniazd siatką.

Realizacja tych działań pozwoli jednocześnie na stabilizację istniejącego ekosystemu leśnego, albowiem w dłuższej perspektywie czasu doprowadzi do wykształcenia bardziej złożonej struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów rezerwatu.

Ustanowiony niniejszym zarządzeniem plan ochrony dla rezerwatu przyrody "Kamień Śląski" nie wskazuje obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową. Mając na uwadze zakres zaplanowanych działań ochronnych, a w szczególności konieczność usuwania drzew i krzewów oraz ochronę przed zwierzyną płową, cały obszar rezerwatu wskazano jako obszar ochrony czynnej. W związku z powyższym, określając działania ochronne, w zarządzeniu odniesiono się jedynie do podania ich w odniesieniu do obszarów ochrony czynnej.

Niniejszy akt prawa miejscowego nie wskazuje miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza oraz obszarów i miejsc udostępnianych dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych (art. 20 ust. 3 pkt 5 i pkt 6 oraz art. 15 ust. 1 pkt 11 ustawy). W planie nie wyznaczono również obszarów i miejsc dopuszczających prowadzenie polowań oraz nie wskazano obszarów i miejsc, w których dopuszcza się wprowadzanie psów (art. 15 ust. 1 pkt 4 i pkt 16 ustawy). Ze względu na brak cieków i zbiorników wodnych, nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnionych dla celów amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz połowu ryb i innych organizmów wodnych (art. 20 ust. 3 pkt 5 oraz art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy). Nie określa się również miejsc i obszarów udostępnionych do celów naukowych, pozostawiając możliwość zwolnienia z obowiązujących w rezerwacie zakazów, uzasadnionego prowadzeniem badań naukowych, do rozpatrzenia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w ramach postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem zindywidualizowanej decyzji.

W treści niniejszego aktu odstąpiono od wskazania ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gogolin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego tej gminy oraz planów zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. Na podstawie decyzji Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach z 26 marca 1977 r. ustanowiono filar ochronny, którego szerokość ustalono na 200 m od granic rezerwatu. Filar ten wyznaczony jest również w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego Góraździe II. W celu zachowania wartości przyrodniczych rezerwatu a także dla utrzymania celów ochrony konieczne jest utrzymanie filara ochronnego w istniejącym kształcie. Ze względu na położenie rezerwatu poza wodami morskimi oraz poza wyłącznymi strefami ekonomicznymi, dokument niniejszy nie zawiera ustaleń do planów zagospodarowania przestrzennego ww. obszarów.

Zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, mając na uwadze § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody, w procesie przygotowania niniejszego planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu poinformował o przystąpieniu do sporządzenia (opracowania) projektu planu ochrony i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektu planu i z projektem niniejszego zarządzenia oraz o miejscu i terminie, w którym jest ona wyłożona do wglądu, o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu, o organie właściwym do ich rozpatrzenia, a także o sposobie, w jakim nastąpi ustosunkowanie się do zgłoszonych wniosków i uwag.

Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu właściwego w

sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu w dniach od do), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu (w dniach od do), opublikowano w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w w dniu oraz przesłano do właściwych miejscowo organów samorządu terytorialnego (Burmistrz Gogolina, Przewodniczący Rady Miejskiej w Gogolinie, Starosta Krapkowicki i Marszałek Województwa Opolskiego), jednostek zarządzających lasami Skarbu Państwa (PGL LP Nadleśnictwo Strzelce Opolskie oraz RDLP w Katowicach). Ze względu na położenie i rodzaj rezerwatu, zawiadomienia nie wystosowano do podmiotów wykonujących prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa i organów administracji morskiej. Nie poinformowano również, odrębnym pismem, organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną przyrody, gdyż teren rezerwatu nigdy nie pozostawał w kręgu zainteresowań żadnej z nich. Nie wyklucza to jednak możliwości wnoszenia przez te organizacje uwag i wniosków do powyższego projektu w ramach postępowania prowadzonego w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Projekt ujęto w publicznie dostępnym wykazie danych prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu (ekoportal).

W trakcie konsultacji społecznych zostały wniesione następujące uwagi i wnioski:

Projekt niniejszego zarządzenia został skierowany do zaopiniowania przez Radę Miejską w Gogolinie oraz Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Opolu. Projekt niniejszego aktu prawnego został przedłożony do uzgodnienia Wojewodzie Opolskiemu.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym zarządzeniu będzie finansowana ze środków budżetu państwa, w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad rezerwatem przyrody „Kamień Śląski”. Nie wyklucza to możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania oraz możliwości realizowania działań ochronnych przez inne podmioty, za wiedzą i pod nadzorem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu, ze środków finansowych tych podmiotów. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie jego obowiązywania (20 lat) wyniesie około 70 tys. zł.